آیین نامه اجرایی آمادگی مقابله با پدیده گرد و غبار

شماره ۴۷۳۶۲/ت۵۳۲۲۷هـ ۲۶/۴/۱۳۹۵

وزارت جهاد کشاورزی ـ وزارت نیرو ـ وزارت نفت ـ وزارت راه و شهرسازی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ـ وزارت امور خارجه ـ وزارت آموزش و پرورش وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ـ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ـ وزارت کشور وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ـ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور سازمان حفاظت محیط زیست ـ معاونت علمی و فناوری رییس جمهور سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران هـیأت وزیران در جلسه های ۶/۴/۱۳۹۵ و ۲۳/۴/۱۳۹۵ به پیشنهاد وزارت جهادکشاورزی و سازمان حفاظت محیط زیست و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آیین نامه اجرایی آمادگی مقابله با پدیده گرد و غبار را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده۱ـ به منظور تبیین سیاستگذاری و ارایه راهکارهای اجرایی در سطح ملی و منطقه ای و نظارت و پیگیری اجرای برنامه های کوتاه مدت و بلندمدت موضوع این آیین نامه و ارایه گزارش های نوبه ای و ایجاد هماهنگی بین سازمان ها و دستگاه ها به منظور ایجاد آمادگی ملی، مدیریت و مقابله با آثار زیان بار پدیده گرد و غبار در کشور و ایجاد زمینه همکاری های منطقه ای، ستاد مقابله با پدیده گرد و غبار با مسئولیت رییس سازمان حفاظت محیط زیست و با عضویت معاونین ذی ربط سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، وزارتخانه های جهاد کشاورزی (سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور)، نیرو، نفت، راه و شهرسازی (سازمان هواشناسی کشور)، کشور (سازمان مدیریت بحران کشور)، امور خارجه، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، صنعت، معدن و تجارت (سازمان زمین شناسی کشور)، آموزش و پرورش، معاونت علمی و فناوری رییس جمهور و سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران تشکیل می شود.

ماده۲ـ در راستای تعیین وضعیت پدیده گرد و غبار با منشأ خارجی و داخلی در کشور با هدف شناسایی کانون های شکل گیری و نحوه پراکنش آنها و به منظور پیش بینی و اطلاع رسانی به هنگام وقوع این پدیده، سازمان های حفاظت محیط زیست و هواشناسی کشور مکلفند ظرف شش ماه، طرح توسعه و تجهیز ایستگاه های پایش وضعیت جوی با استفاده از فناوری های نوین، سامانه (سیستم)های پیش آگاهی و کنترل کیفیت هوای منطقه را با رعایت قوانین و مقررات مربوط به صورت مشترک تهیه و برای تصویب به ستاد موضوع ماده (۱) این آیین نامه ارایه نمایند.

ماده۳ـ سازمان حفاظت محیط زیست مکلف است با همکاری سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور و سازمان هواشناسی کشور منشأهای داخلی و خارجی تولید گرد و غبار را شناسایی و اقدامات اجرایی و اطلاعات لازم را به دستگاه های ذی ربط اعلام نماید.

ماده۴ـ وزارت جهادکشاورزی (سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور) موظف است با همکاری ستاد موضوع ماده (۱) این آیین نامه و استانداری های مربوط، نسبت به تهیه برنامه زمان بندی اجرای طرح های تثبیت کانون های تولید گرد و غبار نظیر کشت درختان و بوته های مرتعی و مالچ پاشی و سایر اقدامات مناسب براساس نتایج طرح شناسایی کانون های بحرانی اقدام نماید.

ماده۵ ـ وزارت جهادکشاورزی (سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور) موظف است در راستای برنامه اقدام ملی مقابله با بیابان زایی و کاهش اثرات خشکسالی در کشور با همکاری وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، سازمان بسیج سازندگی و نیروی مقاومت بسیج و سایر پیمانکاران ذی صلاح، نسبت به انجام نهال کاری و با استفاده از گونه های بومی سازگار به کم آبی، با اولویت مناطق آسیب پذیر از نظر زیست محیطی با اولویت مناطق بحرانی فرسایش بادی و گرد و غبار در کشور مطابق با طرح های اجرایی اقدام نماید.

- تبصره۱ـ استانداران موظفند پروژه های استانی موضوع این ماده را به عنوان پروژه های اولویت دار در شورای برنامه ریزی و توسعه استان جهت تصمیم گیری برای تأمین اعتبار از محل اعتبارات طرح های استانی مطرح نمایند.
- تبصره۲ـ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مکلف است اعتبار پروژه های ملی مرتبط با این ماده را با رعایت قوانین مربوط در لوایح بودجه سالانه منظور نماید.
- تبصره۳ـ وزارت نفت مکلف است در صورت اعلام نیاز دستگاه های ذی ربط مالچ مورد نیاز را تأمین و برنامه ریزی لازم برای تولید و نگهداری این ماده را در پالایشگاه منطقه به عمل آورد. اعتبار مورد نیاز از محل اعتبارات مصوب مربوط با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تأمین خواهد شد.

ماده۶ ـ استانداری های مناطق تحت تأثیر به ویژه منطقه جنوب، غرب و شرق کشور موظفند نسبت به تشکیل کارگروه های استانی متناظر ستاد موضوع ماده (۱) این آیین نامه اقدام و برنامه های اطلاع رسانی و آموزش همگانی برای کسب آمادگی مواجهه با پدیده گرد و غبار را با همکاری دستگاه های ذی ربط استانی و براساس دستورالعمل های ستاد ملی اجرا نمایند.

ماده۷ـ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی ـ درمانی استان های تحت تأثیر مکلفند برنامه تجهیز مراکز درمانی مناطق را در برنامه های سالانه و پنجساله تهیه و

به شرح زیر اجرا نمایند :الف ـ توسعه و تجهیز مراکز بهداشتی درمانی تحت پوشش به وسایل مراقبت های پزشکی لازم جهت پیشگیری و درمان افراد آسیب دیده در مناطق تحت تأثیر پدیده گرد و غبار .ب ـ توسعه و تجهیز مراکز اورژانس در مناطق بحرانی گرد و غبار .تبصره ـ اعتبارات لازم برای اجرای این ماده از محل منابع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ـ مصوب ۱۳۸۰ ـ در لوایح بودجه سنواتی پیش بینی و اختصاص داده می شود.

ماده۸ ـ وزارت نیرو موظف است با توجه به وضعیت بارش در هر سال، حقابه تالاب های جنوب و غرب کشور و نیاز آبی طرح های مقابله با منشأ گرد و غبار را که توسط کارگروه مشترک سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور و وزارت نیرو تعیین شده است، در چارچوب میزان آب قابل تأمین ابلاغی وزارت یادشده، تأمین کرده و نتایج آن را به طور منظم به ستاد موضوع ماده (۱) این آیین نامه ارایه نماید.

ماده۹ـ شهرداری های شهرهای واقع در مناطق تحت تأثیر پدیده گرد و غبار کشور موظفند برای اجرای طرح کمربند فضای سبز شهرهای مربوط ضمن رعایت ضوابط طرح جامع، نظر سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور را از جهت اولویت مکانی و نوع کاشت رعایت نمایند.

تبصره ـ شهرداری های شهرهای متأثر از پدیده گرد و غبار، جهت کنترل و مهار کانون های تولید گرد و غبار داخلی موظفند در تأمین منابع مالی مورد نیاز طرح های پیشنهادی وزارت جهادکشاورزی (سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور) مشارکت نمایند.

ماده۱۰ـ وزارت نیرو با کمک شهرداری ها موظف است به منظور کاهش صدمات وارده بر تأسیسات تصفیه آب شرب شهری ناشی از پدیده گرد و غبار در منطقه، کمربند سبز با اشکوب بندی مناسب با اهداف بادشکن را پیرامون تأسیسات مربوط احداث نماید.

ماده۱۱ـ برنامه سازگاری با پدیده گرد و غبار باید ظرف یک سال پس از لازم الاجراء شدن این آیین نامه توسط وزارتخانه ها، سازمان ها و شهرداری ها تهیه و جهت تصویب به ستاد موضوع ماده (۱) این آیین نامه ارایه شود.

ماده۱۲ـ وزارت جهادکشاورزی مکلف است به منظور حفاظت از منابع خاک در معرض فرسایش بادی، طرح جامع مدیریت و احیای زمین های کشاورزی و کشاورزی حفاظتی، توسعه جنگل کاری و احیای مراتع استان های کشور را تهیه و جهت اجرا و تأمین بودجه لازم در برنامه های پنجساله ارایه نماید.

ماده۱۳ـ به منظور کنترل منشأهای فعلی داخلی پدیده گرد و غبار و جلوگیری از گسترش آنها، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مکلف است آمایش سرزمین و برنامه های مدیریت جامع حوزه آبخیز را با رویکرد فرابخشی در دستور کار قرار دهد.

ماده۱۴ـ به منظور برنامه ریزی منطقه ای و فرامنطقه ای جهت کنترل منشأهای گرد و غبار برون مرزی، سازمان حفاظت محیط زیست موظف است با هماهنگی وزارت امور خارجه و سایر دستگاه های مرتبط و با استفاده از ظرفیت کنوانسیون ها و نهادهای بین المللی نسبت به تهیه برنامه منطقه ای کنترل منشأهای یادشده اقدام و هماهنگی مورد نیاز را با کشورهای منطقه جهت اجرای برنامه ها با همکاری نهادهای بین المللی به عمل آورد.

ماده۱۵ـ وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است نسبت به تکمیل زیرساخت های مخابراتی جهت توسعه و ارتقای شبکه های پایش زیست محیطی آلودگی هوا و گرد و غبار اقدام نماید.

ماده۱۶ـ وزارت راه و شهرسازی مکلف است نسبت به توسعه و تجهیز فرودگاه های مناطق متأثر از گرد و غبار به تجهیزات و تأسیسات ناوبری و هواشناسی پیشرفته، جهت ارایه خدمات پروازی در شرایط وقوع بحران گرد و غبار اقدام نماید.

ماده۱۷ـ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مکلف است اعتبارات لازم را برای تحقق برنامه های موضوع این آیین نامه در ذیل اعتبارات دستگاه های اجرایی در لایحه بودجه سنواتی پیش بینی نماید.

ماده۱۸ـ سازمان حفاظت محیط زیست مکلف است گزارش اجرای این آیین نامه را هر شش ماه یک بار به دفتر هیئت دولت ارایه نماید .

ماده۱۹ـ تصویب نامه شماره ۹۳۱۰۶/ت۴۰۴۱۹هـ مورخ ۶/۵/۱۳۸۸ لغو می شود.

معاون اول رئیس‌جمهور ـ اسحاق جهانگیری

تاریخ تصویب : ۰۶/۰۴/۱۳۹۵ شماره ابلاغیه : ۴۷۳۶۲/ت۵۳۲۲۷هـ تاریخ ابلاغیه : ۲۶/۰۴/۱۳۹۵